

Implementacja zasady równości płci w ubezpieczeniach

Beata Mrozowska
radca prawny, Senior Associate

Hogan Lovells (Warszawa) LLP (Spółka partnerska) Oddział w Polsce

Agenda prezentacji

1. Podstawowe informacje.
2. Zagadnienia intertemporalne.
3. Dopuszczalne praktyki ubezpieczeniowe związane z aspektem płci.
4. Wnioski.

Podstawowe informacje

Podstawowe informacje (1)

Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej:

Art. 18a. 1. Zakład ubezpieczeń może proporcjonalnie różnicować składki ubezpieczeniowe i świadczenia poszczególnych osób w przypadkach, w których zastosowanie kryterium płci jest czynnikiem decydującym w ocenie ryzyka opartego na odpowiednich i dokładnych danych aktuarialnych i statystycznych.

2. Różnicowanie składek ubezpieczeniowych i świadczeń, o którym mowa w ust. 1, jest uzależnione od gromadzenia, podawania do publicznej wiadomości oraz uaktualniania przez zakład ubezpieczeń dokładnych danych uzasadniających zastosowanie kryterium płci jako decydującego czynnika aktuarialnego.

Podstawowe informacje (2)

Dyrektywa Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług:

Art. 5. 1. Państwa Członkowskie zapewniają, że we wszystkich nowych umowach zawartych najpóźniej po 21 grudnia 2007 r. użycie płci jako czynnika w kalkulowaniu składek i świadczeń do celów ubezpieczenia i związanych usług finansowych nie powoduje różnic w składkach i odszkodowaniach poszczególnych osób.

2. Niezależnie od ust. 1 Państwa Członkowskie mogą zdecydować przed 21 grudnia 2007 r. o zezwoleniu na proporcjonalne różnice w składkach i świadczeniach poszczególnych osób, w przypadkach, w których użycie płci jest czynnikiem decydującym w ocenie ryzyka opartego na odpowiednich i dokładnych danych aktuarialnych i statystycznych. Odnośne Państwa Członkowskie informują Komisję i zapewniają, że dokładne dane dotyczące użycia płci jako decydującego czynnika aktuarialnego są gromadzone, publikowane i regularnie uaktualniane. Te Państwa Członkowskie dokonują przeglądu swoich decyzji pięć lat po 21 grudnia 2007 r., uwzględniając sprawozdanie Komisji, o którym mowa w art. 16 i przekazują wyniki tego przeglądu Komisji.

3. W żadnym wypadku, koszty związane z ciążą i macierzyństwem nie powodują różnic w składkach i świadczeniach poszczególnych osób.

Państwa Członkowskie mogą odroczyć wprowadzanie w życie środków niezbędnych do przestrzegania niniejszego ustępu najpóźniej do dwóch lat po 21 grudnia 2007 r. W takim przypadku, odnośne Państwa Członkowskie bezzwłocznie informują Komisję.

Podstawowe informacje (3)

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-236/09 (Test-Achats):

- Art. 5 ust. 2 Dyrektywy 2004/113/WE uznany za nieważny ze skutkiem od dnia 21 grudnia 2012 r.
- Niedopuszczalność stosowania kryterium płci przy wyliczaniu składek ubezpieczeniowych (niezależnie od posiadanych danych statystycznych i aktuarialnych).

Podstawowe informacje (4)

Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące stosowania Dyrektywy Rady 2004/113/WE w odniesieniu do ubezpieczeń, w świetle wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-236/09 (Test-Achats):

- Poprzedzone konsultacjami z rządami państw członkowskich UE, zakładami ubezpieczeń i klientami.
- Wyjaśnienie praktyczne dla zakładów ubezpieczeń w zakresie dostosowania działalności do nowych wymogów.

Zagadnienia intertemporalne

Zagadnienia intertemporalne (1)

Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej:

- Art. 5 ust. 2 Dyrektywy 2004/113/WE należy uznać za nieważny z upływem okresu przejściowego, który kończy się w dniu 21 grudnia 2012 r.
- Po dniu 21 grudnia 2012 wymogi wynikające z art. 5 ust. 1 Dyrektywy 2004/113/WE należy stosować bez wyjątku.
- Wymogi nie dotyczą tzw. "nowych umów".

Zagadnienia intertemporalne (2)

Które umowy ubezpieczenia należy uznawać za "nowe umowy"?

- Umowy zawarte po raz pierwszy od dnia 21 grudnia 2012 r., (z wyłączeniem umów zawartych po tej dacie w wyniku przyjęcia oferty złożonej przed 21 grudnia 2012 r.).
- Zawarte począwszy od dnia 21 grudnia 2012 r. w celu przedłużenia umów zawartych przed tą datą, które w innym wypadku by wygasły.

Zagadnienia intertemporalne (3)

Które umowy ubezpieczenia nie będą uznawane za "nowe umowy"?

- Umowy zawarte w wyniku automatycznego przedłużenia uprzednio zawartej umowy, w przypadku braku wystosowania w terminie wskazanym w warunkach umowy zawiadomienia (np. wypowiedzenie).
- Umowy, w ramach których dokonano zmian poszczególnych elementów istniejącej umowy, dokonanych na podstawie z góry ustalonych parametrów, jeśli zgoda ubezpieczonego nie jest wymagana (np. zmiana wysokości składki).
- Umowy ubezpieczenia, w razie podpisania przez ubezpieczonego dodatkowych lub przedłużenia istniejących polis, których warunki ustalono wstępnie w warunkach umowy zawartej przed 21 grudnia 2012 r., jeśli polisy te są uruchamiane na podstawie jednostronnej decyzji ubezpieczonego.
- Umowy ubezpieczenia, w sytuacji, gdy dokonano zwykłego przeniesienia portfela ubezpieczeń od jednego ubezpieczyciela do drugiego, które nie powinno prowadzić do zmiany umów objętych portfelem.

Zagadnienia intertemporalne (4)

Wątpliwości interpretacyjne związane z Wytycznymi Komisji Europejskiej

Modyfikacje zawartych umów ubezpieczenia:

1. Indeksacja składki i sumy ubezpieczenia:

(i) w większości produktów indeksacja naliczana jest automatycznie (kwestia braku sprzeciwu klienta i wymogu zgody ubezpieczonego);

(ii) uzależnienie stosowania nowych wymogów od treści postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia.

2. Podwyższenie sumy ubezpieczenia:

(i) podwyższenie sumy ubezpieczenia nie jest jednostronna decyzją ubezpieczonego (wymóg zgody ubezpieczyciela).

(ii) zastosowanie nowych regulacji do całości lub do części nowo naliczonej składki.

Dopuszczalne praktyki ubezpieczeniowe związane z aspektem płci

Dopuszczalne praktyki ubezpieczeniowe związane z aspektem płci (1)

Niedopuszczalne praktyki zakładów ubezpieczeń uwzględniające aspekt płci:

1. Wystąpienie różnic w wysokościach składek i świadczeń osób różnych płci.
2. Stosowanie płci jako czynnika w obliczaniu wysokości składek i świadczeń.

Dopuszczalne praktyki ubezpieczeniowe związane z aspektem płci (2)

Dopuszczalne praktyki zakładów ubezpieczeń uwzględniające aspekt płci:

1. Użycie kryterium płci jako czynnika oceny ryzyka oraz obliczania składek i świadczeń na poziomie zagregowanym.
2. Wzięcie pod uwagę czynników pośrednio związanych z płcią (czynniki skorelowane), stanowiących rzeczywisty czynnik ryzyka (np. niektóre choroby).
3. Zbieranie, przechowywanie i wykorzystywanie informacji na temat płci do celów:
 - (i) utworzenia rezerwy i dokonania wyceny wewnętrznej;
 - (ii) wyceny reasekuracji;
 - (iii) marketingu i reklamy;
 - (iv) ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotnego (np. w związku ze stanem zdrowia lub historią zachorowań w rodzinie).

Wnioski

Wnioski

Prawdopodobne skutki Wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dla rynku ubezpieczeń oraz klientów:

- Wzrost składek ubezpieczeniowych dla grup klientów, którzy byli zaliczani do niegenerujących wysokiego ryzyka w danych rodzajach ubezpieczeń.
- Zmiany systemowe w podejściu do określania składek ubezpieczeniowych.
- Wzrost znaczenia premiowania bezszkodowego przebiegu ubezpieczenia oraz wywiadu medycznego (zwiększenie zindywidualizowania składek ubezpieczeniowych).

www.hoganlovells.com

Hogan Lovells has offices in:

Abu Dhabi	Colorado Springs	Houston	New York	Silicon Valley
Alicante	Denver	Jeddah*	Northern Virginia	Singapore
Amsterdam	Dubai	London	Paris	Tokyo
Baltimore	Dusseldorf	Los Angeles	Philadelphia	Ulaanbaatar*
Beijing	Frankfurt	Madrid	Prague	Warsaw
Berlin	Hamburg	Miami	Riyadh*	Washington DC
Brussels	Hanoi	Milan	Rome	Zagreb*
Budapest*	Ho Chi Minh City	Moscow	San Francisco	
Caracas	Hong Kong	Munich	Shanghai	

"Hogan Lovells" or the "firm" refers to the international legal practice comprising Hogan Lovells International LLP, Hogan Lovells US LLP, Hogan Lovells Worldwide Group (a Swiss Verein), and their affiliated businesses, each of which is a separate legal entity. Hogan Lovells International LLP is a limited liability partnership registered in England and Wales with registered number OC323639. Registered office and principal place of business: Atlantic House, Holborn Viaduct, London EC1A 2FG. Hogan Lovells US LLP is a limited liability partnership registered in the District of Columbia.

The word "partner" is used to refer to a member of Hogan Lovells International LLP or a partner of Hogan Lovells US LLP, or an employee or consultant with equivalent standing and qualifications, and to a partner, member, employee or consultant in any of their affiliated businesses who has equivalent standing. Rankings and quotes from legal directories and other sources may refer to the former firms of Hogan & Hartson LLP and Lovells LLP. Where case studies are included, results achieved do not guarantee similar outcomes for other clients. New York State Notice: Attorney Advertising.

© Hogan Lovells 2011. All rights reserved.

* Associated offices